

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.4.2.2025

Pani
Joanna Kopczyńska
Prezes
Państwowego Gospodarstwa Wodnego
Wody Polskie
ul. Żelazna 59a
00-848 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/071 Gospodarka rybacka na publicznych śródlądowych wodach płynących

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie ¹ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu ² , ul. Chlebowa 4/8, 61-003 Poznań
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Joanna Kopczyńska, Prezes PGW WP od 11 stycznia 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Przemysław Dac, Prezes PGW WP od 17 stycznia 2018 r. do 16 sierpnia 2022 r.; Krzysztof Woś p.o. Prezesa PGW WP w okresie od 17 do 30 sierpnia 2022 r. i Prezes PGW WP od 31 sierpnia 2022 r. do 10 stycznia 2024 r. Dyrektorami PGW WP RZGW³ w okresie objętym kontrolą byli natomiast: Bogumił Nowak od 1 lutego 2020 r. do 28 lipca 2024 r.; Edward Nawirski od 29 lipca 2024 r. do 15 października 2024 r.; Michał Wierzbicki od 16 października 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Gospodarka rybacka na publicznych śródlądowych wodach płynących.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2025 (do zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 13 czerwca) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem ⁴ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Paweł Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/16/2025 z 20 stycznia 2025 r. i nr LPO/86/2025 z 29 maja 2025 r. Marek Rozwalka, specjalista kontroli państwowej; upoważnienie do kontroli nr LPO/20/2025 z 20 stycznia 2025 r. i nr LPO/40/2025 z 14 lutego 2025 r. (akta kontroli T. I str. 1 – 6, T. III str. 883 - 884)

¹ Dalej: PGW WP lub Wody Polskie.

² Dalej: RZGW.

³ Dalej także: Dyrektor RZGW - dla wszystkich nw. trzech osób pełniących tę funkcję m.in. w okresie objętym kontrolą.

⁴ Dalej także: kontrolowany albo badany okres.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu właściwie sprawował nadzór nad prowadzeniem gospodarki rybackiej i realizacją umów użytkownika obwodów rybackich, prowadząc w tym celu stosowną dokumentację rozliczeń zobowiązań użytkowników rybackich oraz ewidencje zgłoszeń i zarybień według wzorów wskazanych w załącznikach do obowiązujących zarządzeń Prezesa PGW WP.

Umowy te zawierały postanowienia zabezpieczające interesy Skarbu Państwa na wypadek niezrealizowania przez użytkownika obwodu rybackiego z jego winy zadeklarowanych nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia. W sytuacji niewywiązywania się ww. użytkowników z zawartych umów i użytkowania obwodów rybackich niezgodnie z wymogami operatów rybackich, w dwunastu przypadkach, w drodze jednostronnego oświadczenia woli, Dyrektor RZGW rozwiązał te umowy. Pracownicy PGW WP uczestniczyli w części zarybień dokonywanych przez uprawnionych do rybactwa⁷. Dyrektor RZGW nie zawsze jednak egzekwował od uprawnionych do rybactwa wymogi przekazywania ksiąg gospodarczych.

W obwodach rybackich nieoddanych innym podmiotom w użytkowanie Dyrektor RZGW wywiązał się z poniesienia nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia w wielkościach określonych operatem rybackim. Amatorski połów ryb odbywał się w limitach przewidzianych w ww. operatach, przy czym obowiązujące w kolejnych badanych latach regulaminy takiego połowu wyznaczały dla wędkujących obowiązek prowadzenia i przekazywania Dyrektorowi RZGW rejestrów połowu ryb, na podstawie których ustalano wielkość tego rodzaju połowów. Dokumentacja gospodarki rybackiej realizowanej w obwodach nieoddanych innym podmiotom w użytkowanie, w zakresie w jakim pozostawała w gestii RZGW, była prowadzona przez Dyrektora RZGW zgodnie z obowiązującymi wymogami.

Dyrektor RZGW co do zasady właściwie realizował przypisane mu zadania w zakresie nadzoru nad gospodarką rybacką. Plany kontroli RZGW uwzględniały w latach 2021-2024 realizację kontroli przestrzegania przez podmioty uprawnione do rybactwa postanowień zawartych umów, niemniej stopień ich wykonania był w poszczególnych latach niższy od planowanych założeń, na co główny wpływ miały występujące braki kadrowe. Skala planowanych i realizowanych przez RZGW w badanym okresie kontroli użytkowników rybackich w zakresie przestrzegania zawartych umów, umożliwiała skontrolowanie wszystkich podmiotów uprawnionych do rybactwa co najmniej raz w okresie obowiązywania tych umów. Zakres merytoryczny kontroli prowadzonych w podmiotach uprawnionych do rybactwa był taki sam, a przeprowadzone badanie ich dokumentacji nie wykazało nierównego traktowania. NIK stwierdziła przypadek przedstawienia w informacji RZGW skierowanej do Prezesa PGW WP częściowo niezgodnych ze stanem rzeczywistym danych dotyczących wyników kontroli realizacji umów przeprowadzonych w 2023 r. Nie w pełni prawidłowo udokumentowano też ustalenia w jednym z objętych badaniem protokołów kontroli, w zakresie faktycznie formułowanego zalecenia pokontrolnego.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Wskazani w art. 4 ust. 1 ustawy w 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, Dz. U. z 2022 r., poz. 883, dalej: ustawa o rybactwie śródlądowym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Oddawanie obwodów rybackich do rybackiego korzystania i realizacja zawartych umów.

Opis stanu faktycznego

1.1. Obszar działania RZGW stanowił region wodny Warty⁸. Na publicznych wodach śródlądowych na tym obszarze, według stanu na koniec roku, ustanowiono następującą liczbę obwodów rybackich, o łącznej powierzchni:

- 2020 r. – 267 (33 497,0 ha),
- 2021 r. – 266 (33 527,1184 ha),
- 2022 r. – 265 (33 519,4084 ha),
- 2023 r. – 265 (31 468,2389 ha),
- 2024 r. – 266 (31 465,9338 ha).

We władanie na podstawie umów użytkowania, według stanu na koniec roku, oddanych było w:

- 2020 r. – 116 obwodów o łącznej powierzchni 20 151,6 ha,
- 2021 r. – 130 (21 917,1 ha),
- 2022 r. – 125 (21 161,9 ha),
- 2023 r. – 125 (18 831,7 ha),
- 2024 r. – 135 (20 083,8 ha).

We władaniu na podstawie umów dzierżawy, według stanu na koniec roku, było w:

- 2020 r. – 98 obwodów o łącznej powierzchni 11 992,1 ha,
- 2021 r. – 84 (10 256,4 ha),
- 2022 r. – 81 (10 133,0 ha),
- 2023 r. – 78 (10 387,0 ha),
- 2024 r. – 65 (8 865,4 ha).

Liczba obowiązujących umów użytkowania obwodów rybackich wynosiła odpowiednio, według stanu na koniec roku: 2020 – 116 umów, 2021 – 130, 2022 – 125, 2023 – 125, 2024 – 135. Liczba obowiązujących umów dzierżawy obwodów rybackich wynosiła natomiast odpowiednio: 2020 – 67, 2021 – 50, 2022 – 46, 2023 – 44 i 2024 – 30 umów.

W liczbie 66 obwodów rybackich nieudostępnionych innym podmiotom według stanu na koniec 2024 r.⁹ znajdowały się 2 obwody rybackie udostępniane do rybackiego korzystania na podstawie postanowień sądu o zabezpieczeniu powództwa, po rozwiązaniu umów przez Dyrektora RZGW¹⁰. Liczba obwodów nieudostępnionych innym podmiotom na koniec 2024 r. wynosiła 64.

W latach 2020 – 2024 zniesiono łącznie trzy obwody, po jednym w roku 2021, 2022 i 2024, o powierzchniach odpowiednio: 24,7 ha, 2,9 ha oraz 1,8 ha.

Obwodów rybackich, dla których marszałkowie województw wydali decyzje o zwolnieniu z obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej według stanu na koniec roku było:

- 2020 - 0,
- 2021 – 7 o łącznej powierzchni 50,7 ha,

⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z 28 grudnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Rolnemu Wody Polskie (Dz. U. poz. 2506), § 17 pkt 7.

⁹ Po odjęciu od liczby 266 obwodów nieudostępnionych ogółem liczby 135 obwodów udostępnionych na podstawie umów użytkowania i liczby 65 obwodów udostępnionych na podstawie umów dzierżawy (razem 200).

¹⁰ Dotyczyło to obwodów nr 32 i 34 udostępnianych na rzecz Polskiego Związku Wędkarskiego Oddział w Kaliszu.

- 2022 – 7 o łącznej powierzchni 50,7 ha,
- 2023 – 15 o łącznej powierzchni 168,7 ha,
- 2024 – 18 o łącznej powierzchni 279,5 ha.

Obwodów rybackich, dla których marszałkowie województw wydali decyzje w sprawie uznania zbiornika wodnego za nieprzydatny do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej według stanu na koniec roku było:

- 2020 – 6 o łącznej powierzchni 164,9 ha,
- 2021 – 5 o łącznej powierzchni 153,6 ha,
- 2022 – 5 o łącznej powierzchni 153,6 ha,
- 2023 – 5 o łącznej powierzchni 153,6 ha,
- 2024 – 5 o łącznej powierzchni 153,6 ha.

Liczba obwodów rybackich oddanych we władanie na podstawie umów użytkowania, według stanu na koniec lat 2021-2024, pozostawała na zbliżonym poziomie. Zmniejszała się natomiast liczba obwodów rybackich oddanych we władanie na podstawie umów dzierżawy. Tym samym wzrastała liczba obwodów rybackich nieoddanych w użytkowanie - z 52 na koniec 2021 r., 59 na koniec 2022 r., 62 na koniec 2023 r. do 66 na koniec 2024 r.

Dyrektor RZGW wyjaśnił m.in. że, *zmniejszanie się liczby obwodów rybackich użytkowanych na podstawie umów dzierżawy wynikało przede wszystkim z naturalnego procesu jakim jest zakończenie okresu ich obowiązywania. Zmniejszanie tej liczby mogło być także spowodowane rozwiązaniem umów przed zakończeniem okresu ich obowiązywania. Z kolei wzrost liczby obwodów rybackich nieoddanych w użytkowanie na podstawie umów wynika z faktu użytkowania poszczególnych obwodów we własnym zakresie przez Dyrektora RZGW w Poznaniu.*

(akta kontroli T. I str. 197 – 198, T. II str. 649, T. III str. 891 – 892, 896 - 897)

1.2. Dyrektor RZGW w 2021 r. zawarł 16 umów na użytkowanie obwodów rybackich obejmujących łączną powierzchnię 1 811,36 ha, w 2022 r. - 2 na odpowiednio 288,57 ha, w 2023 r. - 4 (43,78 ha), natomiast w 2024 r. - 40 (8 943,91 ha). Wszystkie obwody zostały oddane w użytkowanie uprawnionym do rybactwa którym, w myśl art. 4 ust. 2 ustawy o rybactwie śródlądowym, przysługiwało prawo pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres.

W okresie objętym kontrolą (w 2022 r.) zawarto jedną umowę użytkowania obwodu rybackiego, w której wskazano obowiązek przystąpienia uprawnionego do rybactwa do programu „Opłata krajowa”. W badanym okresie nie rozwiązano tej umowy.

(akta kontroli T. I str. 199 - 221)

1.3. W latach 2021 – 2024 RZGW nie przeprowadził konkursów na oddanie w użytkowanie obwodów rybackich.

(akta kontroli T. I str. 199)

1.4. Szczegółową analizą objęto treść 10 umów, na podstawie których Dyrektor RZGW oddał do użytkowania obwody rybackie. Były to następujące obwody¹¹:

1. zbiornika wodnego Jeziorsko na rzece Warta – Nr 4, umowa z 23 maja 2007 r. obowiązująca do 22 maja 2027 r. (poz. 4);
2. Jeziora Powidzkie na rzece Mieszna – Nr 1, umowa z 22 czerwca 2011 r. obowiązująca do 22 czerwca 2031 r. (poz. 27);

¹¹ W nawiasach podano pozycję z zestawienia źródłowego obwodów we właściwości terytorialnej RZGW w Poznaniu.

3. Jezioro Biskupiec na rzece Wełna – Nr 3, umowa z 10 maja 2017 r. obowiązująca do 10 maja 2047 r. (poz. 91);
4. Jeziora Durowskie na cieku Struga Gołaniecka – Nr 2, umowa z 7 marca 2014 r. obowiązująca do 7 marca 2024 r. oraz umowa z 8 marca 2024 r. obowiązująca do 8 marca 2044 r. (poz. 114);
5. Jeziora Kaliszańskie na rzece Dymnica – Nr 1, umowa z 7 marca 2014 r. obowiązująca do 7 marca 2024 r. oraz umowa z 8 marca 2024 r. obowiązująca do 8 marca 2044 r. (poz. 122);
6. Jeziora Czarne na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Mała Wełna – Nr 1, umowa z 25 listopada 2014 r. obowiązująca do 25 listopada 2024 r. oraz umowa z 9 grudnia 2024 r. (obowiązująca od 26 listopada 2024 r.) ważna do 26 listopada 2034 r. (poz. 140);
7. Jeziora Zbąszyńskie na rzece Obra – Nr 3 (poz.222), umowa z 11 października 2016 r. obowiązująca od 16 października 2016 r. do 16 października 2026 r. (poz. 222);
8. Jeziora Bukowieckie na rzece Paklica – Nr 3, umowa z 26 września 2016 r. obowiązująca od 2 października 2016 r. do 2 października 2026 r. (poz. 248);
9. Jezioro Lubiąż na rzece Lubna – Nr 2, umowa z 25 kwietnia 2015 r. obowiązująca do 25 kwietnia 2025 r. (poz. 569);
10. Jezioro Krajnik na rzece Lubna – Nr 3, umowa z 6 listopada 2016 r. obowiązująca do 6 listopada 2026 r. (poz. 570).

(akta kontroli T. II str. 472 - 646)

Na podstawie analizy ww. umów użytkowania obwodów rybackich ustalono, że:

a) w odniesieniu do form zabezpieczenia umowy:

- w pięciu umowach¹² strony ustaliły karę umowną na wypadek niezrealizowania przez użytkownika obwodu rybackiego z jego winy zadeklarowanych w ofercie konkursowej nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia; karę ustalono jako iloczyn różnicy między zadeklarowanymi a zrealizowanymi nakładami oraz cen jednostkowych materiału zarybieniowego określonych w informacji właściciela (RZGW);

- w pięciu umowach¹³ strony ustaliły karę umowną w przypadku niezrealizowania albo częściowego zrealizowania nakładów rzeczowo – finansowych; karę ustalono jako iloczyn różnicy między nakładami rzeczowo-finansowymi na zarybienia przewidzianymi w umowie a zrealizowanymi nakładami oraz cen jednostkowych materiału zarybieniowego określonych w aktualnym cenniku materiału zarybieniowego RZGW;

- w ośmiu umowach zabezpieczeniem kary umownej a także zapłaty opłaty rocznej była blokada środków na rachunku użytkownika do wysokości równowartości jednorocznych nakładów na zarybienia¹⁴;

- w dwóch przypadkach (poz. 4 i 27) umowy użytkowania nie zawierały postanowień o zabezpieczeniu kar umownych¹⁵.

W dwóch umowach zawartych w 2024 r.¹⁶ zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostało złożone w formie dwóch weksli in blanco opatrzonych klauzulą bez protestu z poręczeniem wekslowym, a w jednym przypadku¹⁷ jako

¹² Poz. 4, 27, pierwsze umowy dla poz. 114, 122, 140.

¹³ Poz. 91, 222, 248, 569, 570.

¹⁴ Poz. 91, pierwsze umowy dla poz. 114, 122, 140, poz. 222, 248, 569, 570.

¹⁵ Były to umowy zawarte 23 maja 2007 r. (poz. 4) i 22 czerwca 2011 r. (poz. 27).

¹⁶ Poz. 114 i 122.

¹⁷ Poz. 140.

oświadczenie w formie aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 5 ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego¹⁸.

Postanowienia ww. trzech tych umów odpowiadały wzorowi umowy stanowiącemu załącznik do zarządzenia Prezesa PGW WP nr 48/2022 z 28 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia „Procedury rybackiego korzystania z wód w obwodach rybackich PGW WP”¹⁹.

(akta kontroli T. II str. 472 - 646)

b) w odniesieniu do terminu zapłaty opłaty rocznej: w latach 2021–2024 we wszystkich umowach²⁰ przewidziano ww. termin zapłaty z dołu na określony dzień - 20 lutego, 28 lutego albo 30 marca następnego roku; w przypadku trzech umów ponownie zawartych w 2024 r.²¹ termin zapłaty opłaty rocznej z góry określono jako 21 dni od wystawienia faktury przez właściciela (RZGW). Postanowienia umów zawartych w 2024 r. odpowiadały wzorowi umowy stanowiącemu załącznik do ww. zarządzenia nr 48/2022. W okresie objętym kontrolą uprawnieni do rybactwa terminowo i w wysokości ustalonej w umowach uiszczali opłaty roczne z tytułu użytkowania obwodów rybackich.

(akta kontroli T. II str. 472 - 646)

c) w odniesieniu do zapewnienia możliwości sprawowania przez RZGW nadzoru nad prowadzeniem gospodarki rybackiej: stosownie do § 2 ust. 1.1. załącznika do zarządzenia Prezesa PGW WP nr 87/2020 z 22 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia „Procedury gospodarowania mieniem Skarbu Państwa będącym we władaniu PGW WP Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej”²² oraz § 4 ust. 4 załącznika do zarządzenia nr 48/2022 Dyrektor RZGW prowadził m.in., zgodną ze wzorami określonymi w załącznikach do ww. procedur, ewidencję zgłoszeń oraz zarybień (ewidencję kontroli zarybień).

W myśl ww. regulacji, kontroli zarybień mieli dokonywać pracownicy terenowych jednostek organizacyjnych PGW WP, tj. wyznaczeni pracownicy zarządów zlewni oraz nadzorów wodnych. W czynnościach kontrolnych zarybień mogli również uczestniczyć pracownicy RZGW, w szczególności w przypadkach sytuacji spornych z użytkownikami rybackimi. Z przeprowadzonych kontroli należało sporządzić notatkę służbową, zgodnie ze wzorami określonymi w załącznikach do procedur.

Ponadto w odniesieniu do wszystkich zdarzeń we wszystkich objętych kontrolą obwodach prowadzono dla tych obwodów zestawienia rozliczenia zobowiązań uprawnionych do rybactwa zgodnie ze wzorami określonymi w ww. zarządzeniach. Dokumentacja rozliczeń obejmowała porównanie danych zawartych w umowach użytkowania obwodów rybackich i operatach rybackich z zestawieniami rocznymi obwodów rybackich na poszczególne gatunki, sortyment i wielkości zarybień.

Przepis § 4 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 19 lutego 2013 r. w sprawie prowadzenia dokumentacji rybackiej²³ stanowi, że uprawniony do rybactwa przekazuje protokół zarybień do potwierdzenia dyrektorowi RZGW albo osobie przez niego upoważnionej, w miejscu zarybienia, niezwłocznie po dokonaniu zarybienia, w przypadku, gdy zostało to

¹⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, ze zm.

¹⁹ Weszło w życie z dniem podpisania tj. 28 lipca 2022 r., dalej: zarządzenie nr 48/2022.

²⁰ W tym w trzech umowach zakończonych w 2024 r. – poz. 114, 122, 140.

²¹ Poz. 114, 122, 140.

²² Obowiązywało od 1 stycznia 2021 r.

²³ Dz. U. poz. 326, dalej: rozporządzenie w sprawie dokumentacji.

przewidziane w umowie zawartej przez uprawnionego do rybactwa z dyrektorem RZGW.

We wszystkich umowach użytkownika obwodu rybackiego właściciel (PGW WP) zastrzegł sobie prawo do potwierdzania protokołów zarybień w miejscu wprowadzenia materiału zarybieniowego, jeżeli jego udział został potwierdzony po otrzymaniu zawiadomienia.

Wszystkie protokoły zarybień zawierały, wskazaną w § 4 pkt 5 ww. rozporządzenia, adnotację o sposobie i terminie powiadomienia dyrektora RZGW albo osoby przez niego upoważnionej o miejscu i terminie zarybienia.

Pracownicy jednostek organizacyjnych PGW WP uczestniczyli w zarybieniach wypełniając na tę okoliczność notatki służbowe z zarybień oraz, stosownie do postanowień § 4 pkt 4 rozporządzenia w sprawie dokumentacji, potwierdzali zarybienia w protokołach zarybień. W badanej próbie najwięcej razy uczestniczono:

- we wszystkich zarybieniach w jednym obwodzie (poz. 570);
- w przedziale od 50% do 99% zarybień w pięciu obwodach, tj. 50% w obwodzie poz. 91, w 55% w obwodzie poz. 140, w 58% w obwodzie poz. 4, w 64% w obwodzie poz. 248 oraz w 75% w obwodzie poz. 569;
- w przedziale od 25% do 49% w czterech obwodach, tj. 25% w obwodzie poz. 27, 26% w obwodzie poz. 222, 41% w obwodzie poz. 114 oraz 47% w obwodzie poz. 122.

(akta kontroli str. T. II 660 - 669)

Dyrektor RZGW złożył wyjaśnienia w sprawie sposobu sprawdzania (weryfikacji) zarybiania obwodów rybackich materiałem zarybieniowym co do ilości (wielkości) i sortymentu oraz gatunków wymaganych umową użytkownika obwodu rybackiego. Podał m.in., że *użytkownicy rybacy są zobowiązani do powiadamiania RZGW o planowanych zarybieniach. Jest to wymóg umowny. Kontrola przeprowadzanych zarybień odbywa się w trzech etapach:*

- *w miejscu wykonania zarybień – przeprowadzają ją upoważnieni pracownicy RZGW w Poznaniu i podległych Zarządów Zlewni i Nadzorów Wodnych. Z każdego skontrolowanego zarybiania sporządzana jest notatka z zarybień, która zawiera ilość, gatunek oraz sortyment wprowadzanego materiału zarybieniowego oraz inne istotne informacje, tożsame ze sporządzanym przez uprawnionego do rybactwa protokołem zarybień,*
- *w siedzibie RZGW - po otrzymaniu zestawień rocznych weryfikowane są zarybienia wykonane w danym roku w stosunku do zarybień wskazanych w załączniku do umowy bądź operacie rybackim,*
- *w siedzibie uprawnionego do rybactwa – w trakcie kontroli realizacji zobowiązań umownych.*

W zarybieniach uczestniczą przede wszystkim upoważnieni pracownicy Nadzorów Wodnych, w mniejszym stopniu pracownicy Zarządów Zlewni i RZGW. Uczestnictwo we wszystkich zarybieniach realizowanych w danym roku fizycznie nie jest możliwe ze względu na ograniczone zasoby kadrowe poszczególnych jednostek, skumulowanie ich obowiązków w tym samym czasie, jak również nakładające się terminy wielu zarybień u różnych użytkowników (dotyczy głównie wylęgów), jednoczesne zarybienie kilku zbiorników w obrębie danego obwodu rybackiego itp.

(akta kontroli T. II str. 650 - 651)

d) odnośnie do możliwości egzekwowania obowiązku przekazania RZGW protokołów zarybień i odłowów, zestawień rocznych²⁴ oraz świadectw zdrowotnych materiału zarybieniowego:

–w dziewięciu umowach użytkownika obwodu rybackiego²⁵ użytkownika zobowiązano do przekazywania właścicielowi (RZGW), niezwłocznie po sporządzeniu, kopii dokumentacji gospodarki rybackiej opracowanej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, tj. w szczególności dokumentów określających realizację nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia, dowodów zakupu materiału zarybieniowego, a także, na żądanie właściciela, innych dokumentów związanych z korzystaniem z obwodu rybackiego; w czterech umowach²⁶ zobowiązano użytkownika do corocznego przedkładania właścicielowi do dnia 15 kwietnia za rok poprzedni dokumentów potwierdzających prowadzenie gospodarki rybackiej takich jak: protokoły zarybień, potwierdzenia zdrowotności materiału zarybieniowego, księgi gospodarcze i zestawienia roczne. Postanowienia w umowach zawartych w 2024 r. odpowiadały wymogom wzoru umowy stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 48/2022.

(akta kontroli T. II str. 472 - 646)

Dokumentacja wszystkich skontrolowanych umów zawierała kompletne protokoły zarybień i świadectwa zdrowotności materiału zarybieniowego za okresy objęte kontrolą oraz zestawienia roczne za lata 2021 - 2023.

Przedłożona do kontroli dokumentacja rybacka ośmiu ze skontrolowanych obwodów nie zawierała ksiąg gospodarczych za wszystkie lata objęte kontrolą, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Kompletną dokumentację prowadzenia gospodarki rybackiej obejmującej m.in. księgi gospodarcze prowadzono dla dwóch obwodów z badanej próby, tj. poz. 569 i poz. 570.

(akta kontroli T. II str. 660 - 669)

e) odnośnie do możliwości sprawdzenia przez RZGW wielkości połowów ryb: we wszystkich umowach o użytkowanie obwodów rybackich zobowiązano użytkowników do powiadamiania RZGW o terminie połowu ryb w przypadkach określonych w § 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji.

Postanowienia tego paragrafu określały przypadki, kiedy uprawniony do rybactwa sporządza protokół połowu ryb i raków. Dotyczyły one połowów w zbiornikach wodnych, co do których marszałek województwa zwolnił uprawnionego do rybactwa od obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej (pkt 1) oraz które uznał za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej (pkt 2), a także połowów na podstawie zezwoleń o których mowa w art. 17 ust. 1 i 2 ustawy o rybactwie śródlądowym (pkt 3).

W stosunku do zbadanej próby, w dwóch obwodach²⁷ uprawnieni do rybactwa sporządzili protokoły połowu ryb po połowie dokonanym na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 17 ustawy o rybactwie śródlądowym.

(akta kontroli T. II str. 472 – 646, 660 - 669)

f) W dokumentacji objętych analizą spraw nie stwierdzono zgłoszenia okoliczności wskazujących na konieczność zmian w wielkości dokonywanych zarybień (np. zimowa przyducha, masowe śnięcie ryb).

²⁴ Zestawienia roczne dotyczące gospodarki rybackiej prowadzonej w obwodzie rybackim, stosownie do § 10 rozporządzenia w sprawie dokumentacji, zawierają w szczególności informacje zawarte w: ewidencji połowów ryb i raków, ewidencji amatorskiego połowu ryb, protokołach zarybień oraz informacje dotyczące wprowadzenia materiału zarybieniowego.

²⁵ Poz. 4, 91, pierwsze umowy w poz. 114, 122, 140, poz. 222, 248, 569 i 570.

²⁶ Poz. 27 oraz trzy umowy zawarte w 2024 r. poz. 114, 122, 140.

²⁷ Poz. 4 i poz. 248.

Dyrektor RZGW wyjaśnił, że *nie prowadzi statystyki w zakresie zgłaszania przez użytkowników rybackich np. okoliczności powodujących konieczność zmian w wielkościach zarybień. Należy jednak mieć na uwadze, że dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej nie posiadają ustawowych kompetencji do przeprowadzania analiz np. pod kątem zasadności dokonywania zarybień w wielkościach określonych w operatach rybackich, nie posiadają ponadto narzędzi do wyrażania zgód na zmiany wielkości zarybień, będących elementem racjonalnej gospodarki rybackiej, ocenianej przez marszałka województwa.*

(akta kontroli T. II str. 472 - 646)

g) Spośród 10 poddanych szczegółowej kontroli umów użytkowania obwodów rybackich, w jednym przypadku²⁸ (poz. 4) prowadzono gospodarkę rybacką na podstawie operatu rybackiego sporządzonego w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z 15 września 2020 r. w sprawie operatu rybackiego²⁹, zatwierdzonego 31 sierpnia 2020 r. przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie. Operat ten zawierał wszystkie wymagane tym rozporządzeniem elementy. W pozostałych dziewięciu przypadkach prowadzono gospodarkę rybacką na podstawie wcześniej obowiązujących operatów.

(akta kontroli T. II str. 472 - 519)

1.5. W okresie objętym kontrolą Dyrektor RZGW rozwiązał łącznie 12 umów użytkowania obwodów rybackich, z tego 1 w 2021 r., 7 w 2022 r., 3 w 2023 r. oraz 1 w 2024 r. Podstawą rozwiązania tych umów był art. 6d ust. 6 ustawy o rybactwie śródlądowym, tj. nierealizowanie założeń operatów rybackich.

W objętych analizą sprawach:

- marszałek województwa wydał, w trybie art. 6 ust. 2a ww. ustawy, negatywną ocenę wypełniania obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej dla użytkowników pięciu obwodów³⁰;
- w 11 przypadkach RZGW stwierdził nieprawidłowe powiadamiania właściciela (RZGW) o zarybieniach i braki w zarybieniach, braki i nieprawidłowości w prowadzeniu dokumentacji gospodarki rybackiej³¹; nieprawidłowości dotyczyły m.in. niekompletności i sprzeczności względem siebie i ze stanem rzeczywistym ww. dokumentacji, nieprzekazywania tej dokumentacji do RZGW w ogóle, braków świadectw zdrowotności materiału zarybieniowego;
- w dziesięciu przypadkach stwierdzono nieterminowe płatności czynszu dzierżawnego i opłat rocznych³².

Ponadto, w trzech przypadkach³³ RZGW stwierdziło brak aktualnego operatu rybackiego, który w myśl art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o rybactwie śródlądowym określa zasady prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej. Operat jest sporządzany raz na 10 lat, a jego brak stanowił umowną podstawę rozwiązania umowy użytkowania obwodu rybackiego.

Przed rozwiązaniem umów Dyrektor RZGW podejmował działania mające na celu realizację przez użytkownika obwodu rybackiego zadań określonych w operacie, zmierzających do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej. Były to pisma i wezwania do uzupełnienia braków, w tym dotyczące przedstawienia nowych operatów rybackich, uzupełnienia i doprowadzenia

²⁸ Obwód rybacki zbiornika wodnego Jeziorsko na rzece Warta – Nr 4.

²⁹ Dz. U. poz. 1661., weszło w życie 13 października 2020 r.

³⁰ Obwody nr. 32, 34, 171, 181, 211.

³¹ Obwody nr 32, 34, 102, 131, 164, 171, 181, 211, 233, 193a, 60a.

³² Obwody nr 32, 34, 102, 164, 171, 181, 211, 233, 193a, 60a.

³³ Obwody nr 131, 171, 252.

do zgodności dokumentacji prowadzenia gospodarki rybackiej, uiszczenia zaległych opłat. Zastosowane przez Dyrektora RZGW sankcje w postaci oświadczenia o jednostronnym rozwiązaniu umowy znajdowały oparcie w postanowieniach umów użytkowania obwodów rybackich i były adekwatne do skali i wielkości stwierdzonych nieprawidłowości w prowadzeniu gospodarki rybackiej.

(akta kontroli T. I str. 227 - 416)

1.6. Dyrektor RZGW wyjaśnił, że *RZGW nie prowadzi statystyki w zakresie występowania uprawnionych do rybactwa o zgody na dokonanie zmian w operatach rybackich³⁴. Stąd brak możliwości wyszukania pism o tej tematyce z całości dokumentacji wpływającej do komórki odpowiedzialnej za zadania związane z gospodarką rybacką.*

(akta kontroli T. II str. 651)

1.7. Na terenie właściwości terytorialnej RZGW w Poznaniu w roku 2021 wygasło 17 umów użytkowania oraz dzierżawy obejmujących obwody rybackie o łącznej powierzchni 1.889,98 ha, w tym jedna umowa rozwiązana poprzez jednostronne oświadczenie woli właściciela³⁵. W roku 2022 wygasło dziewięć umów obejmujących obwody rybackie o łącznej powierzchni 1.084,28 ha, w tym siedem poprzez jednostronne oświadczenie woli właściciela. W roku 2023 wygasło siedem umów obejmujących obwody rybackie o łączną powierzchnię 75,36 ha, w tym trzy poprzez jednostronne oświadczenie woli właściciela. W 2024 r. wygasły 44 umowy obejmujące obwody rybackie o łącznej powierzchni 9.188,07 ha, w tym: jedna poprzez jednostronne oświadczenie woli właściciela, jedna rozwiązana na zasadzie porozumienia stron, dwie - na skutek niezłożenia oświadczeń o woli skorzystania z prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres.

W roku 2021 zawarto 16 umów użytkowania obwodów rybackich obejmujących łączną powierzchnię 1 811,36 ha, w roku 2022 - 2 obejmujące łączną powierzchnię 288,57 ha, w roku 2023 - 4 obejmujące łączną powierzchnię 43,78 ha, a w 2024 r. - 40 umów obejmujących łączną powierzchnię 8 943,91 ha.

Wszystkie ww. umowy zawarto w trybie art. 4 ust. 2 ustawy o rybactwie śródlądowym, tj. z uprawnionymi do rybactwa, którym przysługiwało prawo pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres.

W roku 2021 w użytkowanie do własnej gospodarki rybackiej prowadzonej przez RZGW oddano pięć obwodów rybackich o powierzchni łącznej 389,65 ha, w 2022 r. pięć obwodów o powierzchni łącznej 188,68 ha, w 2023 r. sześć obwodów o powierzchni łącznej 132,36 ha, a w 2024 r. dwa obwody o powierzchni łącznej 50,98 ha.

(akta kontroli T. I str. 199, T. II str. 674 - 675)

Dyrektor RZGW wyjaśnił m.in., że *w przypadku wygaśnięcia umów dzierżawy obwodu rybackiego, jeśli uprawniony do rybactwa złoży w terminie oświadczenie o skorzystaniu z prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres, to zawierana jest kolejna umowa – jednak jest to już umowa użytkowania – zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy o rybactwie śródlądowym. Innymi słowy – wygasające umowy dzierżawy „zastępowane” były umowami użytkowania – za wyjątkiem przypadków braku oświadczenia o skorzystaniu z prawa pierwszeństwa w zawarciu umowy na dalszy okres lub złożenia go po terminie, wówczas kolejnej umowy nie zawierano.*

(akta kontroli T. II str. 649 - 650)

³⁴ W trybie art. 6a ust. 4 ustawy o rybactwie śródlądowym.

³⁵ Patrz pkt 1.5. niniejszego wystąpienia.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

RZGW nie wyegzekwował od siedmiu podmiotów prowadzących gospodarkę rybacką na oddanych im do użytkowania ośmiu obwodach rybackich³⁶ określonego w umowach obowiązku przekazania do 15 kwietnia ksiąg gospodarczych za rok poprzedni. Zgodnie z treścią § 2 pkt 1 lit. b rozporządzenia w sprawie dokumentacji, dokumentacja gospodarki rybackiej obejmuje m.in. księgę gospodarczą, której wzór jest określony w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia.

Prowadzona w RZGW dokumentacja następujących obwodów rybackich, na użytkowanie których zawarto umowy, nie zawierała ksiąg gospodarczych, o jakich szerzej mowa w § 6 rozporządzenia w sprawie dokumentacji:

- poz. 4, za rok 2021, umowa z 23 maja 2007 r., § 6 pkt 6;
- poz. 27, za lata 2022, 2023, umowa z 22 czerwca 2011 r., § 5 pkt 6;
- poz. 91, za lata 2021, 2022, 2023, umowa z 10 maja 2017 r., § 5 pkt 8;
- oz. 114, za lata 2021, 2022, 2023, umowa z 7 marca 2013 r., § 5 pkt 8 oraz umowa z 8 marca 2024 r., § 6 pkt 3;
- poz. 122, za lata 2021, 2022, 2023, umowa z 7 marca 2013 r., § 5 pkt 8 oraz umowa z 8 marca 2024 r., § 6 pkt 3;
- poz. 140, za lata 2021, umowa z 7 marca 2013 r., § 5 pkt 8 oraz umowa z 8 marca 2024 r., § 6 pkt 3;
- poz. 222, za lata 2021, 2022, 2023, umowa z 11 października 2016 r., § 5 pkt 8;
- poz. 248 – za lata 2021, 2022, 2023 umowa z 26 września 2016 r., § 5 pkt 8.

(akta kontroli T. II str. 472 - 626)

Dyrektor RZGW wyjaśnił m.in., że większość zawartych umów określa ogólne zobowiązanie do przekazywania dokumentacji gospodarki rybackiej. Na potrzeby weryfikacji wywiązywania się użytkownika z obowiązku realizacji nakładów rzeczowo-finansowych przewidzianych na zarybienia wystarczającą dokumentacją są protokoły zarybień i zestawienia roczne. Księgi gospodarcze nawet jeśli są przekazywane to są wyłącznie przechowywane w dokumentacji danego obwodu rybackiego, bez dalszego ich przetwarzania. Niemniej jednak w toku niniejszej kontroli tut. Zarząd wystosował pismo do wszystkich uprawnionych do rybactwa przypominające o obowiązku przekazywania wszelkiej dokumentacji gospodarki rybackiej, o której mowa w zawartych umowach.

Pismo takie 26 marca 2025 r. wystosowano do uprawnionych do rybactwa w regionie wodnym Warty (według rozdzielnika).

(akta kontroli T. II str. 655 – 658)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor RZGW właściwie sprawował nadzór nad prowadzeniem gospodarki rybackiej i realizacją umów użytkowania obwodów rybackich oddanych w użytkowanie. Egzekwował realizację obowiązków określonych w umowach na użytkowanie obwodów, z wyjątkiem przypadków nieegzekwowania od uprawnionych do rybactwa, obowiązku przekazywania RZGW ksiąg gospodarczych. Przedstawiciele PGW WP uczestniczyli w części zarybień przeprowadzanych przez użytkowników rybackich. Dyrektor RZGW podejmował właściwe działania w przypadku nierealizowania przez użytkowników rybackich zasad prowadzenia gospodarki określonych w operatach rybackich, składając oświadczenia woli o jednostronnym rozwiązaniu umów użytkowania obwodów rybackich.

³⁶ Jeden podmiot użytkował dwa obwody, poz. 114 i 122.

2. Realizacja zadań związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rybackiej.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Według stanu na 1 stycznia 2021 r. Dyrektor RZGW nie oddał do rybackiego użytkowania innym podmiotom 53 obwodów rybackich o łącznej powierzchni 1 360,21 ha. Przed 1 stycznia 2021 r. 16 z ww. obwodów, o łącznej powierzchni 653,39 ha, było przedmiotem umowy dzierżawy albo umowy użytkowania obwodu rybackiego. Spośród ww. 53 obwodów, 3 zostały zniesione³⁷ w latach 2021 – 2024, a następnie włączone do innych obwodów, na których była prowadzona gospodarka rybacka na podstawie umów.

Żaden spośród obwodów nieoddanych do rybackiego użytkowania według stanu na 1 stycznia 2021 r., w okresie objętym kontrolą (w latach 2021 – 2024) nie został oddany do rybackiego użytkowania w drodze konkursu, ani dla żadnego z tych obwodów nie została zawarta umowa użytkowania.

(akta kontroli T. I str. 222 – 226)

Dyrektor RZGW wyjaśnił m.in., że *nie prowadził w okresie 2021-2024 konkursów ofert na oddanie w użytkowanie obwodów rybackich, zgodnie z przyjętym przez PGW WP, za zgodą Ministerstwa Infrastruktury, kierunkiem działania wynikającym z określonej interpretacji przepisów prawa. Dodał, że przepisy ustawy o rybactwie śródlądowym nie nakładają na dyrektorów RZGW obowiązku ogłaszania konkursów ofert na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego, ale dają prawo ich przekazywania do rybackiego korzystania w drodze oddania w użytkowanie. W sytuacji nieoddania obwodu rybackiego Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej PGW WP zachowuje status uprawnionego do rybactwa, co pozwala mu prowadzić samodzielną gospodarkę rybacką.*

(akta kontroli T. II str. 649)

Spośród ww. 50 obwodów (po odjęciu 3 zniesionych):

- 13 było zwolnionych z obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej,
- 5 było uznanych za nieprzydatne do prowadzenia ww. gospodarki,
- 11 nie posiadało uregulowanego statusu formalno-prawnego,
- 15 posiadało obowiązujące operaty rybackie i dla tych gospodarkę rybacką prowadził Dyrektor RZGW,
- dla 4³⁸ opracowano operaty rybackie i w grudniu 2024 r. złożono je do opiniowania w uprawnionej jednostce³⁹,
- dla 2 planowano zlecenie opracowania ww. operatów.

Według informacji corocznie przekazywanych Prezesowi PGW WP, w przypadku obwodów, które nie posiadają uregulowanego statusu prawnego występują błędne zapisy w ewidencjach gruntów i budynków, zarówno w zakresie charakteru wód jak i ich właściciela. Prowadzenie na tych wodach racjonalnej gospodarki rybackiej do czasu uregulowania ich stanu formalno-prawnego jest niemożliwe. Ponadto w wielu przypadkach stwierdzono roszczenia podmiotów trzecich.

³⁷ W grudniu 2021 r. zniesiono obwód rybacki jeziora Jądrzywie w zlewni cieku Struga Raszewska – Nr 1 (poz. 110), obwód został włączony do obwodu nr 92. W sierpniu 2022 r. obwód rybacki jeziora Silna Mała na cieku bez nazwy w zlewni cieku Struga Wrońska – Nr 1 (poz. 239) został włączony do ob. nr 237. W grudniu 2024 r. obwód rybacki jeziora Chaliński Staw na cieku Struga Śremska – Nr 2 (poz. 188) został włączony do obwodu nr 189.

³⁸ Tj. dla Jezior Gajewskich na kanale Szymanowo – Grzybno – Nr 2 (poz. 40a); Jezior Miejskich na rzece Sama – Nr 3 (poz. 148); Jeziora Jesionówek na cieku bez nazwy w zlewni cieku Struga (poz. 206); Jeziora Rudna na rzece Rudzianka – Nr 1 (poz. 573).

³⁹ Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie.

Dla dwóch obwodów rybackich⁴⁰, których nie wyłączono z użytkowania i których nie uznano za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej nie opracowano, ani nie zlecono do końca 2024 r. opracowania operatów rybackich. Dla tych obwodów przewidziano opracowanie operatów⁴¹. Pierwszy z tych obwodów (poz. 200a) Jeziora Skrzydlewo na cieku Struga Bielska nie był przed 1 stycznia 2020 r. przedmiotem użytkowania, a drugi (poz. 256a) był przedmiotem użytkowania w latach 2013 – 2020.

(akta kontroli T. I str.127 – 141, 222 - 226)

W przypadkach obwodów rybackich uznanych za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, RZGW nie występowało do wojewodów o ich zniesienie w trybie art. 15 ustawy o rybactwie śródlądowym. Dyrektor RZGW wyjaśnił, że *takich działań nie podejmowano, gdyż obowiązujące przepisy w zakresie ustanawiania i znoszenia obwodów rybackich nie przewidują takich przypadków. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o rybactwie śródlądowym, publiczne śródlądowe wody powierzchniowe płynące dzieli się na obwody rybackie. Wyjątek od powyższego reguluje wyłącznie ust. 1a, zgodnie z którego brzmieniem do obwodu rybackiego nie włącza się wód znajdujących się w granicach parku narodowego lub rezerwatu przyrody, w których jest zabronione wykonywanie rybactwa, oraz wód w sztucznych zbiornikach wodnych przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb i innych organizmów wodnych, usytuowanych na publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących, jeżeli wody w tych zbiornikach sztucznie zajęły grunty, które nie stanowią własności publicznej. Akweny uznane przez marszałka województwa za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej formalnie w dalszym ciągu stanowią publiczne śródlądowe wody powierzchniowe płynące, zatem wystąpienia do wojewodów o znoszenie takich obwodów byłyby bezprzedmiotowe. Ustawodawca jasno określił w art. 6 ust. 3 ww. ustawy tryb postępowania z wodami nieprzydatnymi do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej.*

(akta kontroli T. II str. 676)

Liczba obwodów rybackich, które od 2 stycznia 2021 r. nie były oddane innym podmiotom w użytkowanie, według stanu na koniec 2024 r. wyniosła 14, z tego:

- w 5 z nich Dyrektor RZGW prowadził gospodarkę rybacką⁴²,
- 3 obwody zostały utworzone w 2024 r.⁴³ i dla nich nie zlecono opracowania operatów rybackich z uwagi na, jak wyjaśnił Dyrektor RZGW, *ograniczenia czasowe oraz brak zabezpieczonych środków w budżecie,*
- dla 6 obwodów nieudostępnianych do rybackiego korzystania w okresie od 17 grudnia 2022 r. do 2 lipca 2024 r. zlecono opracowanie operatów rybackich, w dniu 26 listopada 2024 r.

Upływ czasu od dnia nieudostępniania tych obwodów do rybackiego korzystania do dnia zlecenia opracowania operatów wyniósł od 147 do 711 dni.

Dyrektor RZGW wyjaśnił m.in., że *opracowanie operatów rybackich dla ww. obwodów rybackich zostało zlecone dopiero w dniu 26 listopada 2024 r. m.in. z uwagi na wysokie koszty ich sporządzenia (zarówno samego operatu jak i opinii*

⁴⁰ Jezioro Skrzydlewo na cieku Struga Bielska – Nr 2 (poz. 200a) oraz Jezioro Staw Chyckiński na cieku bez nazwy w zlewni cieku Struga Jeziorna – Nr 1 (poz. 256a).

⁴¹ Sprawozdanie do Prezesa PGW WP z 30 stycznia 2025 r.

⁴² Obwody rybackie: Jezioro Dębno na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Samica Stęszewska – Nr 1 (poz. 26), Jeziora Kuchenne na cieku Struga Kuchenna – Nr 1 (poz. 171), Jeziora Duże Sykule na cieku Struga Dębowiecka – Nr 1 (poz. 102), Jeziora Lutomskie na rzece Osiecznica – Nr 4 (poz. 164), Jeziora Mierzyńskie na cieku Struga Mierzyńska – Nr 1 (poz. 211).

⁴³ 28 sierpnia, 27 listopada i 3 grudnia.

Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie), które wymagają wcześniejszego zaplanowania środków finansowych w budżecie. Dodatkowo, realizacja tych prac była utrudniona przez niedobór kadrowy oraz czasochłonność opracowania pełnej dokumentacji przetargowej. Wszystkie te czynniki spowodowały konieczność etapowego podejścia do opracowywania dokumentacji, w zależności od możliwości organizacyjnych i finansowych.

(akta kontroli T. I str. 198, T. III str. 893 – 896)

Liczba obwodów rybackich nieudostępnionych innym podmiotom do rybackiego użytkowania na koniec 2024 r. wynosiła 64, o łącznej powierzchni 1.855,8 ha. Spośród tych 64 obwodów:

- w 20 gospodarce rybacką prowadził Dyrektor RZGW,
- 13 było zwolnionych z obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej,
- 11 nie posiadało uregulowanego statusu formalno-prawnego,
- 5 było uznanych za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej,
- dla 4 opracowano operaty rybackie i w grudniu 2024 r. złożono je do opiniowania w uprawnionej jednostce,
- dla 5 nie opracowano i nie zlecono opracowania operatów rybackich,
- dla 6 zlecono opracowanie operatów rybackich 26 listopada 2024 r.

(akta kontroli T. I str. 198, 222 – 226, T. III str. 893 - 894)

2.2. Obwodów rybackich nieoddanych innym podmiotom w użytkowanie, w których Dyrektor RZGW prowadził gospodarkę rybacką, według stanu na koniec 2024 r., było 20 o łącznej powierzchni 867,3 ha. Wszystkie te obwody posiadały operaty rybackie.

(akta kontroli T. I str. 198, 222 – 226, T. III str. 893 - 894)

Do szczegółowego badania wybrano pięć obwodów rybackich⁴⁴, które przed 1 stycznia 2021 r. były użytkowane przez inne podmioty, posiadały opracowane (i pozytywnie zaopiniowane) operaty rybackie⁴⁵ oraz nie zostały po ww. terminie oddane w użytkowanie, a według stanu na 31 grudnia 2024 r. znajdowały się we władaniu Dyrektora RZGW.

(akta kontroli T. II str. 222 - 226)

Dyrektor RZGW w kolejnych latach użytkowania ww. obwodów (2021 – 2024), wywiązał się w z poniesienia nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia, w wielkościach przewidzianych w operatach rybackich sporządzonych dla tych obwodów⁴⁶.

(akta kontroli T. III str. 232 - 620)

Obowiązujące dla badanych obwodów operaty rybackie określały, w odniesieniu do amatorskiego połowu ryb, m.in. ilościowe limity połowów wskazanych gatunków ryb⁴⁷ albo przewidywały określenie takich limitów w regulaminie tego rodzaju połowów.

(akta kontroli T. III str. 232 - 411)

---

⁴⁴ Obwodów rybackich: rzeki Ner – Nr 1 (poz.19), Jeziora Bielskie na cieku Struga Kamionka – Nr 1 (poz.193), Jeziora Mielno na cieku Mielneńska Struga Kamionka – Nr 2 (poz.108), Jeziora Szymanowskie na kanale Szymanowo – Grzybno – Nr 1 (poz. 40), Jeziora Mnisze na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Warty – Nr 1 (poz.185).

⁴⁵ Odpowiednio dla ww. obwodów w dniach: 12.10.2020 r. (zaopiniowany 17.11.2020 r.), 12.10.2020 r. (zaopiniowany 17.11.2020 r.), 14.12.2022 r. (zaopiniowany 23.02.2023 r.), 12.10.2020 r. (zaopiniowany 17.11.2020 r.), 15.03.2022 r. (zaopiniowany 29.08.2022 r.).

⁴⁶ Określających dawki zarybieniowe poszczególnych gatunków ryb w trzyletnich okresach rozliczeniowych.

⁴⁷ Dotyczyło dwóch operatów, w zakresie połowów: szczupaka, sandacza, węgorza, lina, karasia i okonia.

We wszystkich badanych obwodach rybackich obowiązywały, w poddanych kontroli okresach ich użytkowania przez RZGW, regulaminy amatorskiego połowu ryb, z jednoczesnym określeniem zasad sprzedaży zezwoleń uprawniających do amatorskiego połowu ryb w obwodach rybackich⁴⁸. Regulaminy, których treść znajdowała się ponadto na wydawanych rocznych i okresowych zezwoleniach imiennych na ww. połów ryb, określały m.in.: limity połowów, w odniesieniu m.in. do wymiarów ochronnych i gospodarczych ww. gatunków ryb; limity dzienne ich połowów, jak również wskazywały obowiązek prowadzenia i przekazywania Dyrektorowi RZGW we wskazanym terminie rejestru amatorskiego połowu ryb.

(akta kontroli T. III str. 636 -724)

Dyrektor RZGW wyjaśnił m.in., że wielkość połowu w ramach amatorskiego połowu ryb była ustalana, *na podstawie otrzymywanych rejestrów połowu ryb, co oznaczano m.in. w prowadzonej dokumentacji rybackiej jako A/R*. Zgodnie z postanowieniami regulaminów amatorskiego połowu ryb obowiązujących od 2021 roku, *każdy wędkujący zobowiązany był do prowadzenia rejestru takiego połowu i jego przesłania do Dyrektora RZGW w terminie 14 dni od daty zakończenia okresu ważności zezwolenia. Poza umieszczeniem przedmiotowego rejestru na stronie www, jest on wysyłany wraz z zezwoleniem na amatorski połów ryb każdemu, kto zakupił takowe zezwolenie.*

(akta kontroli T. II str. 656)

W odniesieniu do wskazywanych w badanych operatach rybackich odłowów kontrolnych⁴⁹ Dyrektor RZGW wyjaśnił, że *w okresie 2021-2025 (do czasu nin. kontroli) nie dokonywano odłowów kontrolnych opisanych w tych operatach*. Dodał, że *działania takie są planowane do przeprowadzenia w najbliższym czasie, w odniesieniu do obwodów, w których taka konieczność wprost z operatu (opinii) wynika.*

(akta kontroli T. III str. 729-734)

Dyrektor RZGW odniósł się ponadto do problematyki nieopracowania do dnia 15 marca 2022 r. i 14 grudnia 2022 r. operatów rybackich oraz nieprowadzenia gospodarki rybackiej dotyczącej odpowiednio obwodu Jeziora Mnisze na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Warty – Nr 1⁵⁰ oraz obwodu rybackiego Jeziora Mielno na cieku Mielneńska Struga Kamionka – Nr 2⁵¹. Wyjaśnił on, że *operaty rybackie dla poszczególnych obwodów rybackich przygotowywano systematycznie, w miarę zabezpieczonych środków finansowych na ten cel. Dokładano wszelkich starań, aby w pierwszej kolejności opracowywać operaty rybackie dla obwodów o znacznej powierzchni, cieszących się dużym zainteresowaniem osób chcących uprawiać amatorski połów ryb. Proces opracowywania operatów rybackich jest dość długi, na co składa się przygotowanie dokumentacji do zamówienia publicznego, czas niezbędny na sporządzenie operatu oraz czas na jego zaopiniowanie.*

(akta kontroli T. III str. 729-734)

2.3. Dokumentację gospodarki rybackiej pięciu wskazanych wyżej w punkcie 2.2. obwodów rybackich nieoddanych innym podmiotom w użytkowanie Dyrektor

---

⁴⁸ Przyjęte na lata 2021-2022 m.in. zarządzeniami Prezesa PGW WP: nr 88/2020 z 22 grudnia 2020 r., 88/2021 z 31 grudnia 2021 r., natomiast na lata 2023-2025, w oparciu o zaakceptowane przez Prezesa PGW WP (stosownie m.in. do zarządzenie tego organu nr 37/2022 w sprawie określenia wytycznych dot. procedowania takich regulaminów i zasad) projekty przedmiotowych regulaminów i zasad przygotowane i przedstawione do akceptacji przez Dyrektora RZGW.

⁴⁹ Odłowy kontrolne wskazywano jako fakultatywne (w razie wystąpienia takiej potrzeby) albo realizowane w okresie rozliczeniowym, wykraczającym poza okres objęty nin. kontrolą NIK.

⁵⁰ Rozwiązanie umowy użytkowania obwodu ze skutkiem natychmiastowym 4 października 2018 r.

⁵¹ Rozwiązanie umowy dzierżawy obwodu z dniem 25 czerwca 2019 r.

RZGW prowadził zgodnie ze wzorami określonymi w rozporządzeniu w sprawie dokumentacji⁵².

Wpisów w przedmiotowej dokumentacji dokonywano w języku polskim, czytelnie i w sposób trwały. Protokoły zarybień dokonywanych przez RZGW sporządzono i przechowywano w sposób przewidziany w § 4 ww. rozporządzenia.

Księgi gospodarcze prowadzono w formie pisemnej, osobno dla każdego z jezior znajdujących się w granicach zasadniczego obwodu rybackiego⁵³, w których ewidencjonowano dane m.in. w zakresie amatorskiego połowu ryb oraz dokonywanych zarybień.

Zestawienia roczne dotyczące badanych obwodów rybackich sporządzono zgodnie z wymogami określonymi w § 10 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie dokumentacji.

(akta kontroli T. III str. 412-620, 773-781, 786-787)

Dokumentacja gospodarki rybackiej czterech obwodów rybackich⁵⁴ zawierała protokoły dokumentujące zarybienia w sposób nie w pełni zgodny ze wzorem określonym w rozporządzeniu w sprawie dokumentacji, w zakresie podmiotu dokonującego tych zarybień. Protokoły te określały m.in. wykonawcę zarybienia, tj. sprzedawcę narybku podchowanego węgorza, który to podmiot był ponadto sporządzającym ww. dokumenty. We wzorze (załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia, poz. 1 wraz z objaśnieniami) przewidziano natomiast wskazanie uprawnionego do rybactwa, który w myśl § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia sporządza protokół zarybień. Opisana modyfikacja dotyczyła czterech protokołów odbioru zamówienia (częściowych) – protokołów zarybień⁵⁵:

- nr 3 z 25 października 2023 r. dot. zarybienia narybkiem podchowanim węgorza (15 kg) jeziora Bielskiego⁵⁶;
- nr 8 z 25 października 2023 r. dot. zarybienia narybkiem podchowanim węgorza (1 kg) jeziora Mielno – na wysokości dz. nr 32, obr. Mielno, gm. Mieleszyn⁵⁷;
- nr 2 z 26 października 2023 r. dot. zarybienia narybkiem podchowanim węgorza (30 kg) jeziora Szymanowskiego w m. Szymanowo – NW Śrem⁵⁸;
- nr 6 z 25 października 2023 r. dot. zarybienia narybkiem podchowanim węgorza (1 kg) jeziora Mnisze⁵⁹.

(akta kontroli T. III str. 454, 493, 508, 571)

Dyrektor RZGW wyjaśnił, że *protokoły te opracowane zostały jako dokumentacja dla postępowania przetargowego organizowanego przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej PGW Wody Polskie na sukcesywną dostawę materiału zarybieniowego do obwodów rybackich wraz z usługą dowozu i zarybieniem*⁶⁰.

(akta kontroli T. III str. 729-734)

2.4. W okresie objętym kontrolą Dyrektor RZGW sprzedał łącznie 6 929 zezwoleń na amatorski połów ryb w obwodach rybackich nieoddanych innym podmiotom

⁵² Zagadnienia dotyczące zarybień czterech badanych obwodów rybackich narybkiem podchowanim węgorza (organizowanych przez KZGW), dokonanych 25 i 26 października 2023 r. oraz udokumentowanych sporządzonymi przez sprzedawcę narybku protokołami zarybień niezgodnymi ze wzorem określonym w ww. rozporządzeniu, zostały opisane poniżej.

⁵³ Dotyczyło jednego obwodu rybackiego.

⁵⁴ Spośród pięciu wytypowanych do badania NIK dokumentacji gospodarki rybackiej prowadzonej przez Dyrektora RZGW.

⁵⁵ Innych protokołów dokumentujących nw. zarybienia nie przedłożono.

⁵⁶ Obwód rybacki Jeziora Bielskie na cieku Struga Kamionka – Nr 1.

⁵⁷ Obwód rybacki Jeziora Mielno na cieku Mielneńska Struga Kamionka – Nr 2.

⁵⁸ Obwód rybacki Jeziora Szymanowskie na kanale Szymanowo – Grzybno – Nr 1.

⁵⁹ Obwód rybacki Jeziora Mnisze na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Warty – Nr 1.

⁶⁰ Nr postępowania KZGW/KHZ/282/2023, data publikacji 14.08.2023 r.

do rybackiego wykorzystania, z tego przypadały na rok: 2021 – 994 zezwolenia, 2022 – 1 412, 2023 – 1 958 oraz na rok 2024 – 2 565.

Wielkość przychodów netto z tego tytułu wyniosła w tym okresie łącznie 933,2 tys. zł, z czego przypadało na rok: 2021 – 117,3 tys. zł, 2022 – 183,2 tys. zł, 2023 – 284,7 tys. zł oraz na rok 2024 – 348,1 tys. zł.

(akta kontroli T. I str. 417 - 418)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie objętym kontrolą RZGW, w obwodach rybackich nieoddanych innym podmiotom w użytkowanie, ponosił nakłady rzeczowo-finansowe na zarybienia w wielkościach określonych operatami rybackimi. Amatorski połów ryb odbywał się w limitach przewidzianych w ww. operatach, przy czym obowiązujące w kolejnych badanych latach regulaminy takiego połowu wyznaczały dla wędkujących obowiązek prowadzenia i przekazywania Dyrektorowi RZGW rejestrów połowu ryb, na podstawie których ustalano wielkość tego rodzaju połowów. Dokumentacja gospodarki rybackiej realizowanej w obwodach nieoddanych innym podmiotom w użytkowanie, w zakresie w jakim pozostawała w gestii RZGW, była prowadzona zgodnie z obowiązującymi wymogami.

OBSZAR

3. Nadzór nad zadaniami związanymi z użytkowaniem obwodów rybackich.

Opis stanu
faktycznego

3.1. Stosownie do postanowień zarządzenia Prezesa PGW WP nr 80/2019 z 31 grudnia 2019 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Wodom Polskim, kontrole w zakresie wywiązywania się przez użytkowników obwodów rybackich i dzierżawców praw rybackiego użytkowania jezior z zawartych umów, w badanym okresie realizował w RZGW Wydział Gospodarowania Mieniem Skarbu Państwa i Współpracy z Użytkownikami Wód a od 1 stycznia 2023 r. Wydział Zarządzania Obwodami Rybackimi i Gospodarki Rybackiej⁶¹.

W odniesieniu do wykonywanych w powyższym zakresie zadań RZGW, obowiązywały wprowadzone przez Prezesa PGW WP procedury dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa będącym we władaniu PGW WP – Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej⁶² oraz rybackiego korzystania z wód w obwodach rybackich PGW WP⁶³. Procedury te odnosiły się m.in. do sprawowania nadzoru, w tym kontroli, nad realizacją zobowiązań umownych dotyczących wykonywania gospodarki rybackiej w powyższych obwodach. Postanowienia dotyczące kontroli wykonywania przedmiotowych umów określały m.in. przesłanki realizacji okresowych kontroli w takim zakresie, częstotliwość oraz tryb planowania⁶⁴, jak również sposób ich przeprowadzania, dokumentowania⁶⁵ oraz sprawozdawania.

(akta kontroli T. III str. 1-65)

⁶¹ Na podstawie zarządzenia Prezesa PGW WP nr 80/2022 z 30 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany ww. regulaminu.

⁶² Zarządzenie nr 87/2020 z 22 grudnia 2020 r., wchodzące w życie od 1 stycznia 2021 r.

⁶³ Określone w zarządzeniach nr 48/2022 z 28 lipca 2022 r. oraz 3/2025 z 15 stycznia 2025 r., wchodzących w życie z dniem ich podpisania.

⁶⁴ W odniesieniu do kontroli planowych, przy czym procedury wskazywały ponadto na możliwość przeprowadzania kontroli doraźnych.

⁶⁵ W tym wzory dokumentacji kontrolnej.

Na lata: 2021, 2022, 2023 i 2024 RZGW zaplanował, z zachowaniem trybu określonego w ww. procedurach⁶⁶, przeprowadzenie odpowiednio: 34, 37, 65 oraz 101 kontroli przestrzegania przez podmioty uprawnione do rybactwa postanowień zawartych umów. W odniesieniu do zaplanowanych wartości, RZGW zrealizowała w powyższych latach odpowiednio: 18, 25, 15 i 32 tego rodzaju kontrole⁶⁷, co stanowiło odpowiednio: 53%, 68%, 23% oraz 32% planów. W 2021 r. RZGW przeprowadził ponadto⁶⁸ 13 kontroli doraźnych w zakresie wywiązywania się uprawnionego do rybactwa z realizacji umowy, przy czym w czterech z nich stwierdzone zostały stany nieprawidłowe⁶⁹.

(akta kontroli T. III str. 66-114)

Zastępca Dyrektora RZGW, w odniesieniu do opisanej wyżej niepełnej realizacji planów kontroli za poszczególne lata, wyjaśniła m.in., że *było to głównie spowodowane brakami kadrowymi. Sposób przeprowadzania kontroli przewidziany w procedurach, zakładający konieczność przeprowadzania kontroli w terenie przez dwóch pracowników, był mocno utrudniony, wobec pozostałych zadań wydziału przeprowadzającego kontrolę wynikających z regulaminu organizacyjnego. Istotnym był również fakt „sezonowości” wykonywanych zadań kontrolnych, polegającej na zwiększonej liczbie takich zadań w okresie wiosenno-letnio-jesiennym⁷⁰. Na przeprowadzanie kontroli w sposób opisany w procedurach najdogodniejszy jest sezon zimowy z którego to z kolei wyłączony jest okres początku roku, z uwagi na konieczność corocznego przekazywania planu kontroli, w latach 2021- 2024 - do 15 lutego. Wyjaśniająca wskazała ponadto, że plan kontroli na 2024 rok, poza minimum przewidzianym na ten okres, uwzględniał również kontrole niezrealizowane w roku 2023, co wpłynęło na procent ich wykonania.*

(akta kontroli T. III str. 725-726)

3.2. Badaniu poddano dokumentację 12 przeprowadzonych w latach 2021-2024 kontroli⁷¹ w zakresie przestrzegania przez użytkowników⁷² postanowień określonych w umowach o oddanie w użytkowanie obwodów rybackich⁷³, obejmujących wskazywane okresy kontroli, uwzględniające lata od 2017 do 2023⁷⁴. Tematyka wszystkich kontroli obejmowała przestrzeganie przez użytkowników (dzierżawców) postanowień umownych, a ich ustalenia dokumentowano w protokołach kontroli, określonych w wyżej wskazanych procedurach, wprowadzonych zarządzeniami Prezesa PGW WP nr 87/2002 i 48/2022. Dokonane w toku przeprowadzonych kontroli czynności obejmowały m.in. analizy przedstawionych dokumentów gospodarki rybackiej, w odniesieniu do dokumentacji będącej w posiadaniu RZGW oraz przedłożonej przez użytkownika rybackiego, jak również oględziny obwodu rybackiego (wizję terenową).

⁶⁶ Wszystkie sporządzono na ww. lata plany uzyskały akceptację Prezesa PGW WP.

⁶⁷ Według informacji z realizacji przedmiotowych kontroli, przekazanych, stosownie do ww. procedur, Prezesowi PGW WP.

⁶⁸ Według przekazanej Prezesowi PGW WP informacji o przeprowadzonych kontrolach planowych i doraźnych w 2021 r.

⁶⁹ Dotyczące wprowadzenia gatunku ryby – leszcza, nieprzewidzianego w aktualnym operacie oraz błędnego nazewnictwa dot. obwodu rybackiego.

⁷⁰ Wystawianie faktur za użytkowanie/dzierżawę, zarybienia wiosenne, napływająca po 15 kwietnia dokumentacja rybacka i jej weryfikacja, wystawianie zezwoleń na wędkowanie, zarybienia jesienne.

⁷¹ Protokoły kontroli: nr 7/2021 z 22.10.2021 r., nr 16/2021 z 30.12.2021 r., nr 26/2021 z 29.12.2021 r. (kontrola doraźna), nr 9/2022 z 23.05.2022 r., nr 21/2022 z 27.07.2022 r., nr 24/2022 z 6.10.2022 r., nr 4/2023 z 6.07.2023 r., nr 6/2023 z 6.07.2023 r., nr 7/2023 z 26.09.2023 r., nr 5/2024 z 26.11.2024 r., nr 12/2024 z 15.11.2024 r., nr 19/2024 z 18.12.2024 r.

⁷² Także dzierżawców.

⁷³ Także umów dzierżawy prawa rybackiego użytkowania jezior.

⁷⁴ Badaniu poddano próbę 3 kontroli z każdego roku ww. okresu, przy czym analizą objęto 11 przeprowadzonych kontroli planowych oraz 1 doraźną.

(akta kontroli T. III str. 115-231)

Ustalenia zrealizowanych kontroli dotyczyły, jak wynikało z treści sporządzonych protokołów, m.in. nieterminowego opłacania opłaty rocznej⁷⁵, braków zarybień⁷⁶, przekroczenia dawek zarybieniowych wynikających z operatu rybackiego⁷⁷, wprowadzenia gatunków nieprzewidzianych w operacie rybackim⁷⁸, braku zawiadomień o zarybieniach⁷⁹, a także wadliwości i rozbieżności dotyczących prowadzonej dokumentacji rybackiej⁸⁰.

Badanie dokumentacji przeprowadzonych postępowań kontrolnych wykazało przypadek przedstawienia w informacji RZGW, skierowanej do Prezesa PGW WP z przeprowadzonych w 2023 r. kontroli realizacji umów, niezgodnego ze stanem rzeczywistym opisu wyników kontroli, jak również nieprawidłowego dokumentowania ustaleń w protokole kontroli w zakresie formułowanego zalecenia pokontrolnego, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli T. III str. 115-231)

Zastępca Dyrektora RZGW wyjaśniła, że weryfikacja realizacji zaleceń pokontrolnych sformułowanych w protokołach przedmiotowych kontroli *następowała m.in. na podstawie dokumentacji gospodarki rybackiej przesyłanych w latach kolejnych po przeprowadzonych kontrolach, w odniesieniu m.in. do stwierdzonych braków w zarybieniach oraz niewłaściwie/wadliwie sporządzanych dokumentacji gospodarki rybackiej*. Uprawnionych do rybactwa zobowiązano do skorygowania błędów w dokumentacji gospodarki rybackiej lub złożenia wyjaśnień dotyczących powstałych nieprawidłowości, a dodatkowo pismem RZGW z 26 marca 2025 r.⁸¹ przypomniano ww. podmiotom o obowiązujących przepisach prawa oraz wytycznych w tym zakresie. Weryfikacji zaleceń dokonywano ponadto na podstawie przesyłanych zawiadomień o zarybieniach, przy czym w przypadku niewłaściwego zawiadamiania o nich informowano użytkownika, a jednocześnie ww. pismem przypomniano uprawnionym do rybactwa o wytycznych w tym zakresie.

(akta kontroli T. III str. 753-758)

Zastępca Dyrektora RZGW w kwestii usunięcia nieprawidłowości ujawnionych w toku opisanych wyżej kontroli dodała, że *w przypadku braków w zarybieniach stwierdzonych w toku kontroli prowadzonych w latach 2021-2023 zostały one przez uprawnionych do rybactwa uzupełnione lub złożono w tym zakresie stosowne wyjaśnienia. Kontrole realizowane w 2024 roku pozostawały, ze względu na termin ich przeprowadzenia, w trakcie weryfikacji pod kątem realizacji zaleceń pokontrolnych*. Odnośnie do nadwyżek w zarybieniach wyjaśniła, że *RZGW rozlicza użytkownika rybackiego z realizacji postanowień w umowach użytkowania obwodu rybackiego, w tym z realizacji minimalnego poziomu wymaganych zarybień. Ocena racjonalności prowadzenia gospodarki rybackiej⁸², leży w kompetencji marszałka województwa, podobnie jak kwestia zarybiania gatunkami/sortymentami nieujętych w operacie rybackim*.

(akta kontroli T. III str. 755-758)

Zastępca Dyrektora RZGW wyjaśniła ponadto, że *o nieprawidłowościach stwierdzanych w toku przedmiotowych kontroli nie informowano marszałków*

---

⁷⁵ Trzy kontrole (zalecenia pokontrolne – dwie kontrole).

⁷⁶ Osiem kontroli (zalecenia pokontrolne – sześć kontroli).

⁷⁷ Trzy kontrole – przypadki poza zarybieniami uzupełniającymi (zalecenia pokontrolne – jedna kontrola).

⁷⁸ Dwie kontrole (zalecenia pokontrolne – jedna kontrola).

⁷⁹ Jedna kontrola, wraz z zaleceniem pokontrolnym.

⁸⁰ Pięć kontroli (zalecenia pokontrolne – cztery kontrole, wezwanie do wyjaśnień – jedna kontrola).

⁸¹ Nr P.RUH.443.18.2025.MW.

⁸² W tym ocena informacji zawartych w operacie rybackim w zakresie dawek zarybieniowych.

województw, albowiem procedury stosowane podczas kontroli, jak również przepisy prawa w tym zakresie nie przewidywały takiej ścieżki postępowania.

(akta kontroli T. III str. 755-758)

3.3. We wskazanych w punkcie 3.1. procedurach dotyczących m.in. wykonywania kontroli realizacji zobowiązań umownych, wprowadzonych zarządzeniami Prezesa PGW WP nr 87/2020, nr 48/2022 oraz nr 3/2025, określono przesłanki wyboru użytkownika rybackiego, u którego planuje się przeprowadzenie ww. kontroli. Z treści zarządzeń wynikało, że wyboru użytkownika rybackiego do kontroli dokonuje się z uwzględnieniem sposobu wywiązywania się uprawnionego do rybactwa z warunków umowy, w tym o czynniki dotyczące: uchybień w wykonywaniu zarybień obligacyjnych; zwłoki w dokonywaniu płatności na rzecz Skarbu Państwa; wyników i wskazań zawartych w okresowych ocenach wypełniania przez uprawnionego do rybactwa obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim, sporządzanych przez marszałka województwa; wysokiej wartości finansowej zarybień w obwodzie rybackim; zarybienia cennymi i atrakcyjnymi gatunkami ryb, ze szczególnym uwzględnieniem m.in. ryb łososiowatych, węgorza i innych ryb drapieżnych; zewnętrznych zgłoszeń dotyczących możliwych nieprawidłowości w obwodzie, w tym nieprawidłowości w zarybieniach.

(akta kontroli T. III str. 1-65)

Zastępca Dyrektora RZGW, w odniesieniu do przesłanek jakimi kierowano się przy wyborze podmiotów do przeprowadzanych w latach 2021-2025 kontroli przestrzegania zawartych umów, w tym kontroli objętych badaniem NIK, wskazała na opisane wyżej czynniki określone w zarządzeniach Prezesa PGW WP. Wyjaśniła m.in., że wyboru podmiotów do kontroli zarybień dokonywano głównie *z uwzględnieniem wysokiej wartości finansowej zarybień oraz zarybień cennymi i atrakcyjnymi gatunkami. Dokładano wszelkich starań, aby w każdym obwodzie rybackim w danym roku przeprowadzona została minimum jedna kontrola zarybień, co jednak nie zawsze było możliwe. Niemożliwym było przewidzenie, ile zarybień dany użytkownik planuje dokonać w roku, przy czym nie zawsze była możliwość udziału w pierwszym przeprowadzanym zarybieniu.*

(akta kontroli T. III str. 725-728)

3.4. Skala planowanych i zrealizowanych przez RZGW w badanym okresie kontroli użytkowników rybackich w zakresie przestrzegania zawartych umów prowadzenia gospodarki rybackiej umożliwiała skontrolowanie wszystkich podmiotów uprawnionych do rybactwa co najmniej raz w okresie obowiązywania tych umów⁸³.

(akta kontroli T. III str. 66-114)

W obowiązującej procedurze rybackiego korzystania z wód w obwodach rybackich, wprowadzonej zarządzeniem Prezesa PGW WP nr 3/2025 z 15 stycznia 2025 r. postanowiono m.in., że od 1 stycznia 2025 r. każda umowa dotycząca wykonywania gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim powinna być objęta kontrolą co najmniej raz w okresie 10 lat jej obowiązywania oraz że corocznie obejmuje się kontrolą co najmniej 10% umów dotyczących wykonywania gospodarki rybackiej w obwodach rybackich.

(akta kontroli T. III str. 54-65)

---

⁸³ Okres, w którym możliwe jest skontrolowanie wszystkich podmiotów uprawnionych do rybactwa wyniósł około 9 lat, co ustalono na podstawie: liczby umów zawartych z użytkownikami rybackimi według stanu na koniec 2024 r. (202); liczby dotychczas skontrolowanych użytkowników rybackich w latach 2021-2024 (90 użytkowników); średniorocznej liczby zrealizowanych w ww. okresie kontroli (23 kontrole).

3.5. Dyrektor RZGW nie współdziałał z innymi podmiotami⁸⁴ w wykonywaniu w latach 2021-2024 czynności kontrolnych w zakresie prawidłowości prowadzenia gospodarki rybackiej.

(akta kontroli T. III str. 725-728)

Działania, o których mowa w ww. operatach, zmierzające do ograniczenia zjawiska kłusownictwa polegały, jak podał Dyrektor RZGW, *na stałym kontakcie pracowników odpowiedzialnych za prowadzenie gospodarki rybackiej ze strażnikami Państwowej Straży Rybackiej (PSR). W przypadku otrzymania informacji dot. zjawiska kłusownictwa informacje te przekazywano niezwłocznie do właściwego posterunku tej straży, celem przeprowadzenia kontroli. Ponadto wspólnie ze strażnikami PSR i policjantami Komisariatu Wodnego Policji w Poznaniu prowadzono kontrole poszczególnych obwodów rybackich użytkowanych przez Dyrektora RZGW w Poznaniu.*

(akta kontroli T. III str. 729-734)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W RZGW nie w pełni rzetelnie sporządzono informację o przeprowadzonych w 2023 r. kontrolach planowych dotyczących wywiązywania się uprawnionych do rybactwa z realizacji umów⁸⁵, w zakresie ustaleń kontroli użytkownika obwodu rybackiego rzeki Widawka – Nr 2 (poz. 16), udokumentowanych w protokole nr 4/2023 z 6 lipca 2023 r. W informacji tej⁸⁶ wskazano w odniesieniu do ww. kontroli nieprawidłowość w zakresie nadwyżki w zarybieniach narybkiem jesiennym pstrąga potokowego w latach 2020-2021 oraz sformułowano zalecenie pokontrolne dotyczące stosowania dawek zarybieniowych zgodnie z operatem rybackim, podczas gdy takiego stanu nieprawidłowego, jak również zalecenia pokontrolnego, nie ujęto w opisanym wyżej protokole kontroli.

(akta kontroli T. III str. 108-110, 183-191, 226-231)

Dyrektor RZGW wyjaśnił m.in., że *wykazane w protokole przedmiotowej kontroli nadwyżki zarybień nie stanowiły w ocenie RZGW nieprawidłowości, dlatego też nie sformułowano w tym zakresie zaleceń pokontrolnych, natomiast dane informacyjne oraz zalecenie dotyczące nieprawidłowości w zakresie nadwyżki w zarybieniu zawarto w informacji z przeprowadzonych za 2023 r. kontroli omyłkowo.*

(akta kontroli T. III str. 729-734)

2. W protokole nr 6/2023 z 6 lipca 2023 r. z kontroli przestrzegania przez uprawnionego do rybactwa postanowień umowy użytkowania obwodu rybackiego rzeki Ner – Nr 2 (poz. 20) nie sformułowano zalecenia pokontrolnego w zakresie uzupełnienia brakujących zarybień. Zalecenie to wskazano natomiast w odniesieniu do ustaleń tej kontroli w informacji RZGW z 29 stycznia 2024 r. z przeprowadzonych w 2023 r. kontroli planowych dotyczących wywiązywania się uprawnionych do rybactwa z realizacji umów⁸⁷. Treść tego zalecenia dotyczyła opisanego w ww. protokole kontroli ustalenia w zakresie braku w zarybieniach w latach 2020 i 2022, odpowiednio krocziem jazia oraz karpia (w ilościach 10 i 50 kg). Obowiązek formułowania zaleceń pokontrolnych w protokole kontroli wynikał z postanowień § 6 ust. 10 procedury stanowiącej

⁸⁴ W tym m.in. organami kontroli, organami administracji publicznej i obrony cywilnej oraz organizacjami społecznymi.

⁸⁵ Skierowana do Prezesa PGW WP pismem z 29 stycznia 2024 r. nr P.RUH.0411.4.2024.MMr (lp. nr 3).

⁸⁶ Lp. nr 3 zestawienia stanowiącego załącznik do przedmiotowej informacji.

⁸⁷ Lp. nr 5 zestawienia stanowiącego załącznik do przedmiotowej informacji.

załącznik do zarządzenia nr 48/2022 oraz wzoru protokołu będącego załącznikiem do ww. procedury.

(akta kontroli T. III str. 18-34, 108-110, 192-198, 226-231)

Dyrektor RZGW wyjaśnił m.in., że w protokole kontroli zawarta została informacja o brakach w zarybieniu krocziem jazia oraz karpia, co stanowiło jednoznaczną informację o konieczności ich uzupełnienia. Użytkownik rybacki podczas przeprowadzania ww. kontroli został pouczony ustnie o konieczności uzupełnienia przedmiotowych braków w roku bieżącym, z uwagi na kończący się cykl rozliczeniowy. Potwierdzał to fakt dokonania zarybienia powyższymi gatunkami i uzupełnienia braków, zgodnie z protokołem zarybień z 7 listopada 2023 r.

(akta kontroli T. III str. 729-734)

NIK wskazuje, że w myśl przywołanych regulacji wewnętrznych Wód Polskich, protokół sporządza się zgodnie ze wzorem, który zawiera m.in. punkt „XI Ustalenia i zalecenia pokontrolne:”. Chociażby dla uniknięcia ewentualnych wątpliwości w tej materii, należy każdorazowo, jednoznacznie odnieść się do przedmiotowej kwestii, albo formułując zalecenia albo wprost stwierdzając ich brak.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor RZGW co do zasady właściwie realizował przypisane mu zadania w zakresie nadzoru nad gospodarką rybacką. Plany kontroli RZGW uwzględniały w latach 2021-2024 realizację kontroli przestrzegania przez podmioty uprawnione do rybactwa postanowień zawartych umów, niemniej stopień ich wykonania był w poszczególnych latach niższy od planowanych założeń, na co główny wpływ miały występujące braki kadrowe. Skala planowanych i realizowanych przez RZGW w badanym okresie ww. kontroli, umożliwiała skontrolowanie wszystkich podmiotów uprawnionych do rybactwa, co najmniej raz w okresie obowiązywania tych umów. Zakres merytoryczny kontroli prowadzonych w podmiotach uprawnionych do rybactwa był taki sam, a przeprowadzone badanie ich dokumentacji nie wykazało nierównego traktowania. Ustalenia ww. kontroli dotyczyły m.in.: nieterminowego opłacania opłaty rocznej, braków zarybień lub przekroczenia dawek zarybieniowych, wprowadzania gatunków ryb nieprzewidzianych w operatach rybackich, a także braku zawiadomień o zarybieniach oraz wadliwości i rozbieżności dotyczących prowadzonej dokumentacji rybackiej. NIK stwierdziła przypadek przedstawienia w informacji RZGW skierowanej do Prezesa PGW WP częściowo niezgodnych ze stanem rzeczywistym danych dot. wyników kontroli realizacji umów przeprowadzonych w 2023 r. Nie w pełni prawidłowo udokumentowano też ustalenia w jednym z objętych badaniem protokołów kontroli, w zakresie faktycznie sformułowanego zalecenia pokontrolnego.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, mając na względzie czynności zrealizowane przez RZGW w toku kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o podjęcie działań w celu zapewnienia prawidłowego oraz rzetelnego dokumentowania zaleceń pokontrolnych w dokumentacji odpowiednio pokontrolnej oraz sprawozdawczej z realizacji umów użytkowania obwodów rybackich.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 1 lipca 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Paweł Szczepaniak
Główny specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

Dyrektor
z up. Zuzanna Kaźmierczak
p.o. Wicedyrektor
/podpisano elektronicznie/